

To Gaarde brændt i Skaarup.

For en frisk nordlig, efterhaanden mere vestlig Vind, nedbrændte i Dag to Gaarde i den tæt bebyggede, straatækkede Landsby Skaarup, nemlig Præstegaarden (paa det teglhængte Stuehus nær) og Præstegaardsforpagteren, Jens Peter Hansens Gaard.

Begge Gaarde ligger lige syd for Kirken, adskilt fra denne og adskilt fra hinanden ved smalle Veje. Ilden opstod Kl. 10½ i Forpagtergaarden, maaske bedst kendt under Navnet

Hans Jørgen Hansens Gaard.

Den ejes siden den gamles Død af Børnene og bestyres paa disses Vegne af Jens Peter Hansen, som tillige er Forpagter af Præstegaardens Jorder og Udhuse, og altså er den mest brandlidte.

Jens Peter Hansen stod i Huggehuset, da Pigen kom styrtende og raabte: Det brænder! Han styrtede ud og saa, der var Ild oppe i Taget nær ved Rygningen i det nordvestlige Hjørne af Gaarden. Han skyndte sig hen til Mejeriet, der ligger 35 Alen vest for Gaarden, efter en Stige, og kom med en Spand Vand op til Ilden, der ikke havde saa stærkt fat endnu. Men skønt han fik en halv Snes Spande Vand paa, var det alligevel for sent. Ilden aad sig gennem taget, og i et Par Minutter var alle Tage i Flamme, en halv Time efter var Gaarden i Aske.

Svendborg Avis bragte lørdag den 19. maj 1900 nedenstående beretning om en dobbelt gårdbrand i Skårup.

Reportagen er bemærkelsesværdig detaljeret og giver et fint billede af datidens miljø og sprog – selv på baggrund af en tragisk hændelse.

Endnu i år 1900 blev avisen trykt med gotiske bogstaver – derfor denne renskrift, hvor den tids gældende retskrivning dog er bevaret.

De 24 Køer var heldigvis paa Marken, og det lykkedes at redde alt andet levende paa et Føl, 6 Faar og rimeligvis Hønsene nær. Et Føløg saas senere liggende halvt opbrændt, men det var allerede død i Gaar og flaaet i Dag. Af Indbo reddedes en Puf, nogle Sengeklæder, Hansens Skrivebord og en lille Pengetaske stopfuld af 100 Kr. Sedler og andre Papirer. Den gamle Sprøjte fra Skaarup kom raslende til og blev kørt ind i Gaarden, hvor den meget let og hurtig brændte. Imidlertid havde Ilden ogsaa faaet fat i

Præstegaarden.

Den antændende Gnist var fløjet over Vejen og helt hen til det østlige Hjørne af det nordlige Udhus, hvor den fik fat i Straataget, der snart smittede de øvrige 2 Straatækte Længer med sin Ild. Medens Kirkeklokken klemte, strømmede Folk til; de 65 Seminarieelever og Lærerne smækkede Visdommens Bøger i og gik i Ilden for det materielle. Seminariet var i det hele taget udmærket paa sin Plads. Dets teglhængte Bygninger med omgivende Haver og fri Pladser satte en naturlig Grænse for Ilden,

som ikke med sin bedste Villie og Vindens Hjælp kunde faa fat i flere af de brændbare Gaarde.

Pastor Sørensen er netop paa en Ferierejse hos sin Fader, Stiftsprovsten i Aarhus. Men man sørgede naturligvis først at redde Kirkens Bøger og Arkiv, som blev bragt i Sikkerhed paa Seminariet. Paa Seminariets Loft blev der holdt Vagt af Eleverne, som ogsaa fik Lejlighed til at slukke nogle ondsksfulde Gnister. Bohave og Indbo blev fra Præstegaardens Stuehus baaret ud i Seminariehaven, hvor Husmand Chr. Petersen vaagede over det, iført et Skilt: "Redningsformand for Skaarup".

Slukningen.

Af Sprøjterne var Oures først paa Pletten, derefter kom der en fra Svendborg Kl. godt 11 og endelig en fra Tved. Der herskede naturligvis stor Forvirring blandt Beboerne til at begynde med. Ingen kunne vide, hvor vidt Blæsten kunde føre Ilden, som der slet ikke var Tale om at beherske. Ind til Svendborg naaede naturligvis overdrevne Rygter om, at det halve eller hele Skaarup brændte, men heldigvis bar Vinden lige hen mod det temmelig fri Bælte om Seminariet.

Ved 12 Tiden kunde det nok skønnes, at den værste Fare var overstaet. Vognene strømmede til med deres Vandtønder, som Vandet randt af som gennem et Sold. Vand var der imidlertid nok af i Gadedammen. Brandfogden var ikke hjemme, men Sognefogden Søren Rasmussen kommanderede løs med Sprøjterne, og Seminaristerne brød Mure ned med Stiger og Stænger.

Ind i den kvælende Røg mellem Gaardene bevægede Vogne og Folk sig i babylonisk Forvirring. Landbrugskandidat Søndergaard for ivrigt omkring sort i Ansigtet som en Neger af Røg og Sved.

Forstander Klingemann og de øvrige Lærere var naturligvis ogsaa i Ilden. Pastor Hansen fra Tved kom og var meget ulykkelig paa sin fraværende Embedsbroders Vegne. Denne underrettedes pr. Telegram af Forstander Klingemann om Stillingen.

Skaden.

Alle Bygningerne var assureret i Landbygningernes alm. Brandforsikring, Præstegaarden for 26,679 Kr., deraf det reddede Stuehus for 11,250 Kr., Hans Jørg. Hansens Gaard for 16,692 Kr. Hvad Præsten havde sit Indbo assureret for, kunde ikke vides. da han var bortrejst, men det reddedes jo ogsaa hovedsagelig. Jens Peter Hansen havde Indbo, Avl og Redskaber i sin Gaard assureret for 18,700 Kr. og i Præstegaarden for 11,900 Kr. Han havde nylig anskaffet sig meget nyt Indbo og en ny Høstmaskine, der brændte i Præstegaarden. En ny Cykle og 3 Geværer gik ligeledes i Løbet. For en Karl brændte der bl.a. 100 Kr. i Kontanter.

Af Præstegaardens Bygninger var Stuehuset c. 40 Aar gammelt, en stor ny Staldlænge var opført under Pastor Schousboe i 92 for 12,000 Kr., de andre 2 Længer var gamle. Et temmelig nyt Svinehus ved Præstegaarden blev kun lidt beskadiget.

Af Hans Jørgen Hansens Gaard var Stuehuset ca. 35 Aar gl. Det laa for sig selv, medens de øvrige 3 ældre Længer var sammenbygget.

J. P. Hansens lille Søn hører ogsaa til de brandlidte. Den 5-Aars Purk stod og græd hos Faderen over sit Legetøj, der var gaaet tabt i Luerne.

Gnisten.

Der opstod ingen anden Formodning om Ildens Opkomst, end at der er fløjet Gnister fra Mejeriets Skorsten, som ligger ca. 30 Alen fra Hans Jørgen Hansens Gaard, ned paa Taget. Mejeriskorstenen er 25 Alen høj.

Herredsfogden havde for øvrigt endnu Kl. 5 i Eftermiddag ikke afholdt Forhør.

Tilstrømningen

var naturligvis meget livlig. En Tur til Skaarup er under almindelige Omstændigheder en passende og yndet Udflugt fra Svendborg.

Denne særlige Anledning øvede begribeligvis større Tiltrækning, og Cykler, Droscher eller blot Fødderne kom i hurtig Bevægelse der op imod. Fra den tæt befolkede Omegn var der naturligvis ogsaa stærk Valfart, baade af Pligt og Trang. Togenes Passagerer kunde heller ikke undgaa at blive opmærksomme paa Begivenheden.

Kommentarer:

Præstegårdens længer blev ikke genopført. Kun stuehuset samt sandsynligvis det i artiklen nævnte "svinehus" blev bevaret (ses på billede 2 - beliggende ud mod vejen overfor kirken).

Stuehuset forblev sognets præstegård indtil begyndelsen af 1960'erne. Bygningen blev nedrevet i 1964 til fordel for anlæggelsen af en ny parkeringsplads ved seminariet. En ny præstegård blev opført på hjørnet af Østergade/Mosegårdsvej i perioden 1961/62.

Den anden gård blev genopført allerede samme år, som branden havde fundet sted (1900).

Den bar fremover navnet: "Engkildegård" (nuværende adresse Rosenkildevej 1, Skårup).

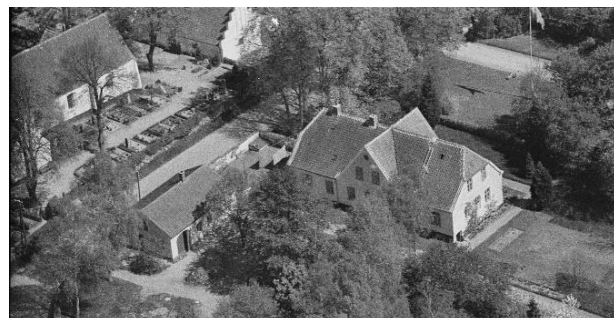
Renskrift og kommentarer:

Leif Andersen

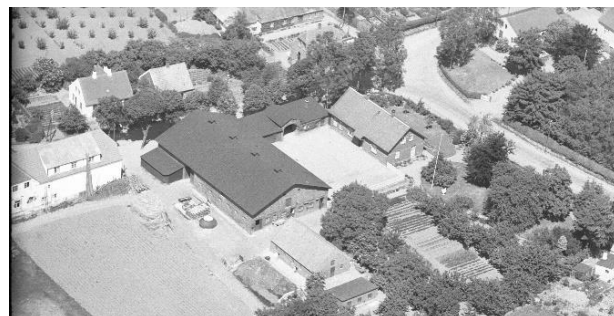
Medlem af Lokalhistorisk Forening

Præstegården 1950

Præstegården 1950

Engkildegård 1939

Engkildegård 1950

Alle billeder: Sylvest Jensen Luftfoto

